

dávám práci svému srdci

**Dobrovolníci
v nemocnici
ve FTNsP Krč**

lékořice
dobrovolnické centrum

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2008

1. Úvodní slovo	2
2. Realizační tým dobrovolnického programu a dalších podpůrných projektů. . . .	4
3. Dobrovolnický program ve FTNSP. . . .	5
4. Činnosti dobrovolníků a dobrovolnické hodiny	10
5. Jednorázové akce	14
6. Realizace programu Dobrovolníci v nemocnicích v IKEM	18
7. Spolupráce s komerčními společnostmi v rámci strategií CSR (Společenská odpovědnost firem)	27
8. Činnost Lékořice – Centra podpůrné péče.	29
9. Herní terapie – spolupráce s dobrovolníky	29
10. Spolupráce koordinátora duchovní péče ve FTNSP s dobrovolnickým centrem	30
11. Realizace grantových a nadačních projektů.	31
12. Prezentace (přednášky, konference a média), vzdělávací činnost	33
13. Finanční zajištění programu	35
14. Poděkování	37
15. Slovo závěrem.	39

Úvodní slovo

Všichni se rádi ohlížíme za něčím, co se nám povedlo. Prohlížíme si fotky z povedené dovolené, vracíme se k prvním krůčkům našich dětí na videu, a zpětně nás těší, jak jsme si to užili.

Chtěla bych se podobně ohlédnout za uplynulým rokem v Lékořici. Výčet aktivit a akcí z různých úhlů pohledu a statistik je obsahem této výroční zprávy,

takže do detailů a k faktům zabíhat nechci – budou následovat. Moje ohlédnutí se bude týkat pocitů.

Lékořice loni na podzim oslavila 3. výročí své existence a působení ve FTNSP a roční v IKEM. Uvědomila jsem si, že jde o něco mimořádného. Lékořice, která se zrodila z potřeby pěti „mamin“ zapojit se a pomáhat druhým, se ocitla svými výsledky, způsobem práce a integrací s nemocnicí na profesionální úrovni. Konference Potenciál dobrovolnických programů ve zdravotnických zařízeních, která se konala při příležitosti 80. výročí založení Masarykových domovů, byla také oslavou tříletého „svazku“ FTNSP s Lékořicí. Já jsem ji cítila téměř jako misi.

Nešlo jen o to rekapitulovat a pochlubit se dosavadními výsledky, ale především motivovat další, společně plánovat. V sále konferenční místnosti seděli zdravotníci, koordinátoři dobrovolníků i další zájemci o dobrovolnický program z řad managementů nemocnic z celé republiky. Mohli si vyslechnout řadu inspirativních příspěvků

a prodiskutovat, jak na to. A v tom vidím velkou přidanou hodnotu toho, co Lékořky ve FTNSP dělají: pomáhají, a navíc pomáhají pomáhat!

Osvěta, jež se opírá o zkušenost, radost z úspěchů i poučení z chyb, má velkou sílu a potenciál. A pokud se předkládá na vlně pozitivní energie, platí to dvojnásob. Tohle Lékořky umějí a já především v tom vidím jejich přínosnou budoucnost.

Média i ekonomové nás v posledních měsících straší krizí. Jsem optimistka. A i při vědomí toho, že nám zřejmě bude na čas hůř, věřím, že Lékořice bude i nadále místem, které přitahuje a podporuje lidi, kteří chtějí pomáhat druhým.

Dovolím si na závěr použít motivující citát z knihy Paola Coelho, který zazněl také na zmíněné výroční konferenci: „Když něco doopravdy chceme, celý vesmír se spojí, aby se to stalo.“

Lékořky, jen tak dál!

Mgr. Jarka Švarcbachová, členka dozorčí rady Lékořice, o. s.

R

Realizační tým dobrovolnického programu
a dalších podpůrných projektů

Garanti programu:

- Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA
– garant za FTNsP
Mgr. Jaroslava Mrkvičková
– garant za IKEM
MUDr. Ivana Kořínková
– externí odborný garant

Lékořice, o. s.:

- Jana Šemberová – předsedkyně o. s.
Mgr. Karin Pospíšilová
– výkonná ředitelka
Lenka Gabrišková – asistentka
Bc. Lucie Zadražilová
– projektová manažerka
Mgr. Debora Martášková
– koordinátorka duchovní péče

Lékořice – Centrum podpůrné péče:

- Mgr. Karin Pospíšilová – koordinátorka
Mgr. Zuzana Laušová
– herní terapeutka

Lékořice – dobrovolnické centrum ve FTNsP:

- Mgr. Zuzana Vaculíková
– koordinátorka dobrovolnického programu
PhDr. Jana Holinská
– koordinátorka dobrovolníků

Lékořice – dobrovolnické centrum v IKEM:

- Mgr. Vlasta Vítková

Supervizoři:

- MUDr. Ivana Kořínková
Mgr. Radka Víchová
Mgr. Blanka Zemanová

D

Dobrovolnický program
ve FTNsP

Program Dobrovolníci v nemocnici si klade za cíl povzbudit, psychicky podpořit a nabídnout smysluplně využitý volný čas hospitalizovaným ve FTNsP. Dobrovolníci jsou laici, kteří nevykonávají žádné ošetřovatelské ani odborné úkony, jejich úloha je právě ve výše popsaném. Dobrovolníci se také zaměřují na posílení motivace pacientů a na ty činnosti, které nemocní přes svá různá omezení způsobená jejich současným zdravotním stavem, mohou i přesto vykonávat.

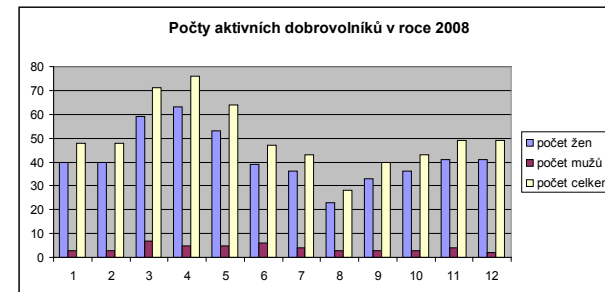
Dobrovolníci

V průběhu roku 2008 počet dobrovolníků kolísal. Nejvíce aktivních dobrovolníků připadalo na období měsíců března a dubna (71 a 76). Již tradičně během letních měsíců došlo ke značnému poklesu dobrovolnické docházky. Nejnižší počet dobrovolníků je

patrný v srpnu (28).

Oproti minulému roku jsme zaznamenali mírný pokles zastoupení mužů v dobrovolnickém programu (v roce 2007 procentuální zastoupení mužů činilo okolo 10 procent, pro rok 2008 se snížilo na 8 procent).

Věkové složení dobrovolníků se v porovnání s předchozím rokem částečně změnilo. Došlo ke znatelnému nárůstu počtu mladých lidí ve věku od 21 do 30 let – tvoří skoro 40 % z celkového počtu. Z roku 2007 nejpočetnější skupina „těch nejmlad-

ších“ (15–20 let) se přesunula se svou rovnou čtvrtinou (25 %) na druhé nejvyšší místo. Oproti roku 2007 je zaznamenán mírný pokles zastoupení lidí ve středním věku. Naopak lidé v důchodovém a seniorském věku v programu přibýli.

Věk	Počet	%
15–20	21	25
21–30	33	39
31–40	8	9
41–50	6	7
51–60	3	3
61–70	10	12
71 a více	4	5

Následující tabulka představuje strukturu sociálního postavení – statusu aktivních dobrovolníků. Pro zjednodušení lze rozdělit skupiny do tří kategorií – studenti, lidé za-

městnaní a lidé z různých důvodů nepracující. Více než polovinu aktivních dobrovolníků (51 %) tvořili studenti středních a vysokých škol. Bylo tomu tak jako v roce 2007, kdy tato skupina byla se 49 % nejpočetnější. Druhou největší skupinu tvořili pracující lidé – 30 procent. Třetí, nejméně zastoupenou skupinu představovali lidé v důchodovém věku, v domácnosti a na mateřské dovolené. Tento fakt jen potvrzuje naši zkušenost, že dobrovolníci nejsou většinou lidé, kteří mají svého volného času nadbytek, nudí se doma apod., ale lidé s mnoha jinými zájmy, aktivitami, povinnostmi či závazky.

Sociální status	Počet	%
Student SŠ	17	20
Student VŠ	26	31
Zaměstnan	25	30
Důchodce	13	15
Invalidní důchodce	1	1
V domácnosti	1	1
Mateřská dovolená	2	2

Tabulka znázorňující bydliště aktivních dobrovolníků je se svými hodnotami značně podobná té z předešlého roku. Rovněž největší podíl zaujímali lidé z tzv. spádové oblasti – jedná se především o Prahu 4 a 10 (52 procent). Více jak třetinu (34 %) představovali lidé žijící mimo Prahu. Zpravidla se jednalo o studenty vysokých škol, kteří v Praze studují. Šestnáct procent dobrovolníků přicházelo do nemocnice z dalších, relativně vzdálenějších pražských obvodů.

Region	Počet	%
Praha 1	2	2
Praha 2	1	1
Praha 3	3	4
Praha 4	37	44
Praha 7	1	1
Praha 8	4	5
Praha 9	1	1
Praha 10	7	8
Mimo Prahu	29	34

Nejúspěšnější zdroj pro nábor a získání nových dobrovolníků v roce 2008 tvořila média (celkem 41 odpovědí). Znatelný náskok měl internet (24), dále letáky (9), poté jiná média a noviny. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili lidé, kteří se s programem seznámili prostřednictvím přátel a rodinných příslušníků – celkem dvacet sedm. V roce 2007 tato skupina zaujímala první místo.

Zdroj informací o dobrovolnictví	
Internet	24
Přátelé	25
Rodinní příslušníci	2
Tučňák	3
Leták	9
Média	5
FTNsP	3
Jiné	11
Neuvedeno	4

ordinátorky. Dále se školení účastní i zástupci zdravotnického personálu z oddělení, kde dobrovolnický program probíhá. Rovněž jsou na část programu pozváni i zkušení dobrovolníci. Školení se skládá z teoretické a praktické části a jeho hlavním cílem je podat informace o rámci, hranicích a kompetencích dobrovolníků v programu v nemocnici.

V roce 2008 se uskutečnilo celkem 7 školení, které absolvovalo 80 nových dobrovolníků.

Školení a supervize dobrovolníků

Jednou z důležitých a nezbytných podmínek na cestě, jak se stát dobrovolníkem v nemocnici, je absolvování celodenního vstupního školení pro nové zájemce. Školení se realizuje jednou za 2 měsíce a probíhá v prostorách DC Lékořice. Průběh a náplň školení zajišťují ko-

Vstupní školení – rok 2008	
Datum	Počet dobrovolníků
13. 1.	11
16. 3.	18
27. 4.	11
22. 6.	6
14. 9.	8
23. 11.	12
18. 1.	14
Celkem 7 školení	80

Supervizní setkání dobrovolníků tvoří nepostradatelnou součást úspěšné realizace dobrovolnického programu. Pro zúčastněné je vytvořen prostor pro sdílení a předávání zkušeností a pocitů z aktivity na odděleních.

Dobrovolníci jsou rozděleni dle oddělení, kam pravidelně docházejí, do tří skupin. Každou vede zkušená profesionálka – supervizorka. Její hlavní úloha spočívá v podpoře a ocenění dobrovolníků na jedné straně a na straně druhé v poskytování zpětné vazby a v případném vyjasnění a připome-

nutí základních hranic a principů dobrovolnické aktivity v rámci nemocnice. Supervize je u zúčastněných oblíbená i z důvodu, že se zde dobrovolníci mohou vzájemně vidět a zjišťují, že již podobné situace a zkušenosti často prožívali i ostatní.

Supervize dobrovolníků – rok 2008	
Datum	Počet dobrovolníků
30. 1.	25
27. 3.	26
26. 5.	25
22. 7.	23
23. 9.	27
26. 11.	18
Celkem 6 supervizí	144

Činnosti dobrovolníků a dobrovolnické hodiny

Dobrovolnické činnosti na dětských odděleních:

- hraní s menšími dětmi
- společenské hry
- čtení a předčítání
- povídání
- výtvarné a tvořivé činnosti
- zpěv
- doprovod na vycházkách
- podpora rodičů hospitalizovaných dětí
- canisterapie

Nové činnosti u dětských pacientů, které vznikly na základě poptávky ze strany zdravotnického personálu v roce 2008:

- hry, výtvarné činnosti, povídání si s dětmi i s rodiči, kteří čekají v čekárně – ambulance Kliniky dětské chirurgie a traumatologie FTNsP
- návštěvy u chlapce s mentálním

i fyzickým postižením, který je ve FTNsP hospitalizovaný dlouhodobě – ukazování hraček, povídání, doteková „terapie“ – JIP Pediatrické kliniky FTNsP

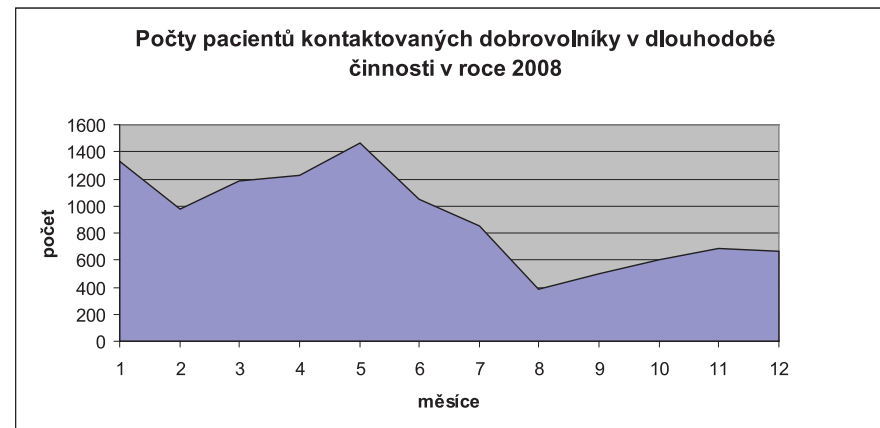
Dobrovolnické činnosti na odděleních pro dospělé:

- rozhovor
- čtení a předčítání
- společenské hry
- křížovky
- poslech hudby
- zpěv
- doprovod na procházce
- Klub Lékořice – společné aktivity pod vedením herní terapeutky, za asistence dobrovolníků (výtvarné činnosti, pečení, tvoření,...)
- trénování paměti
- čtení a modlitba – na vyžádání
- canisterapie

„Pravidelní“ dobrovolníci docházeli na konkrétní, předem vybrané oddělení, jednou týdně v průměru na 2 hodiny. Celkem věnovali v roce 2008 zdejším hospitalizovaným 1994 hodin.

Dobrovolníci „jednorázoví“, kterých máme v databázi přes sto dvacet, při jednotlivých nárazových akcích strávili ve FTNsP téměř 600 hodin.

Zajímavá je i evidence počtu pacientů, které dobrovolníci navštívili. V roce 2008 to bylo celkem 10 943 hospitalizovaných v rámci dlouhodobé dobrovolnické činnosti. Průměrně se do programu zapojí přes 900 pacientů za měsíc.

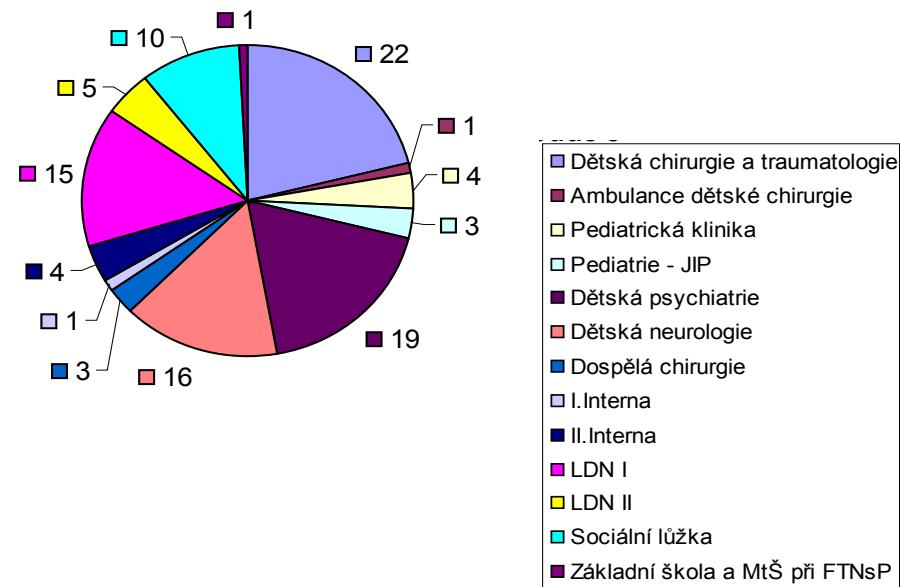

Kliniky a oddělení, na nichž je program realizován

Název	Kontaktní osoba
Klinika dětské chirurgie a traumatologie	Květa Moravcová, staniční sestra
Ambulance dětské chirurgie	Milada Pavlicová, staniční sestra
Pediatrická klinika	Petra Camprová, vrchní sestra
Pediatrická klinika – JIP	Lucie Sedláčková, staniční sestra
Dětská psychiatrie	Iveta Jungerová, zdravotní sestra
Dětská neurologie	Andrea Kulichová, zdravotní sestra
Dospělá chirurgie	Jaroslava Truxová, vrchní sestra
I. interna	Marie Hrbková, staniční sestra
II. interna	Karolína Vaicová, vrchní sestra
LDN I	Blanka Šantrůčková, vrchní sestra Mgr. Eva Brezíková, vrchní sestra
LDN II	Helena Šlenkrťová, sociální pracovnice Mgr. Eva Brezíková, vrchní sestra
Sociální lůžka	Věra Grohmanová, vedoucí sestra
Kluby Lékořice	Zuzana Laušová, herní terapeutka
Základní škola a MtŠ	Olga Ludvíková, učitelka

Rozmístění dobrovolníků podle oddělení

Jednorázové akce

Vedle dlouhodobé pravidelné činnosti, která tvoří stěžejní náplň dobrovolnického programu v nemocnici, realizuje dobrovolnické centrum další tzv. jednorázové akce. Do nich jsou zapojeni buď dobrovolníci dlouhodobí, dobrovolníci pro jednorázové akce nebo dobrovolníci z firem.

Dobrovolníci pro jednorázové akce se dají rozdělit do tří skupin:

- dobrovolníci, kteří předtím působili v dlouhodobém programu;
- lidé, kteří chtějí dostávat informace o jednorázových akcích a dle zájmu se do některých zapojí;
- lidé, kteří se teprve rozhodují, zda se do pravidelného programu zapojí.

Výtvarné dílny

Výtvarné dílny představují již tradiční aktivitu, která je mezi pacienty velice oblíbená. V roce 2008 se

výtvarného tvoření účastnili především dobrovolníci z firem – viz kapitolu Firemní dobrovolnictví. Dílny jsou určeny především pro dlouhodobě hospitalizované, kteří si pro sebe a své blízké mohou společně s dobrovolníky vytvořit nejrůznější dekorace, obrázky, přáníčka a další výrobky.

V roce 2008 se uskutečnily celkem 3 výtvarné dílny v termínech: 14. března, 20. června a 19. října.

Dětský den ve FTNsP aneb „Pátek dětí svátek“

Pátek 30. května 2008 patřil dětem hospitalizovaným ve FTNsP. Herní terapeutka připravila program ve formě výtvarných a tvořivých aktivit. Společně s firemními dobrovolníky z České spořitelny a dlouhodobými dobrovolníky proběhl během dne program pro děti na

všech čtyřech dětských odděleních. Děti si mohly pro sebe vytvořit barvami na sklo nebo ubrouskovou technikou nejrůznější výrobky – obrázky, kapsáře, polštářky. Do akce se také zapojila organizace Kiwanis, která zajistila pro nemocné děti návštěvu herečky Ljuby Krbové a zpěvačky Moniky Absolonové. Ty pozdravily nemocné děti a zapojily se do rozdávání a zdobení panenek Kiwanis.

Příměstský tábor aneb „Cesta kolem světa za 5 dní“

V roce 2008 se premiérově ve spolupráci s humanitární organizací ADRA uskutečnil v areálu FTNsP příměstský tábor pro děti zaměstnanců nemocnice a pacienty. Ve dnech 28. 7.–2. 8. měli lektori organizace ADRA připravený zajímavý celodenní program pro děti ve věku od 5 do 12 let. Každý den děti trávily na jiném kontinentu a pomocí různých her, povídaní a fotek si mohly představit, jak se žije tamějším dětem – v čem je jejich život podobný našemu evropskému, a na

opak v čem se zásadně liší. Z reakcí všech zúčastněných: dětí, rodičů, lektorů ADRA, pomocných dobrovolníků z našich řad bylo zřejmé, že se akce setkala s velkým úspěchem a ohlasem, proto se plánuje její další ročník na příští letní prázdniny.

Mikulášská nadílka 4. 12. 2008

Dobrovolníci tradičně každoročně navštěvují dětské pacienty v přestrojení za Mikuláše, čerty a anděly. V roce 2008 tomu nebylo jinak s tím rozdílem, že Mikuláš se svou družinou zavítal i na oddělení pro dospělé pacienty. Celkem 4 Mikulášové se svými pomocníky zavítali během dne na 8 oddělení a přinesli zdejším nemocným nejen dárečky, ale hlavně rozptýlení a sváteční předvánoční atmosféru.

Ocenění dobrovolníků

Přestože dobrovolníci vykonávají svou aktivitu zdarma a bez nároku na odměnu, snaží se DC Lékořice projevovat jim vděčnost a uznání za jejich ochotu, čas a energii, kterou věnují nemocným.

V roce 2008 se pokračovalo v již osvědčených setkáních s managementem FTNsP dvakrát ročně. Dobrovolníci jsou chváleni a oceněni přímo z úst ředitele a náměstků FTNsP a organizátorů dobrovolnického programu. Pro přítomné dobrovolníky je připraven kromě slov uznání a poděkování malý dárek a květiny. Letní setkání 19. června bylo po oficiální části okořeněno vystoupením taneční skupiny TiDi-TaDe, která svými africkými bubny a tanci nenechala nikoho klidným. Zájemci se na závěr mohli do energického živelného tance zapojit.

Druhé setkání v roce 2008 proběhlo ve vánoční náladě. 10. prosince se po slovech díky rozezněla kaplí Česká mše vánoční.

Také v roce 2008 pokračovala spolupráce s panem Ivem Řehákem, profesionálním průvodcem,

kteřý nabídl dobrovolníkům bezplatnou účast na procházkách po Praze s odborným výkladem. Procházka Prahou se uskutečnila 8. června a absolvovali ji dobrovolníci společně se svými známými a rodinnými příslušníky. Dále dobrovolníky pan Řehák přizval na celodenní výlet do Českého ráje, který se uskutečnil 5. října.

Dobrovolníci se dne 15. října mohli zúčastnit kurzu 1. pomoci, který pro ně zdarma organizovala FTNsP.

Pro zájemce z řad dobrovolníků DC uspořádalo několik vzdělávacích aktivit. Konkrétně se jednalo o semináře na téma Onemocnění demence a Epilepsie, které proběhly 23. září v prostorách DC pod vedením edukačních sester FTNsP.

Další vzdělávací seminář na téma Trénování paměti se uskuteč-

nil 16. října. Účastníci se od ergoterapeutky Kataríny Matúšové dozvěděli techniky a informace z této oblasti. Praktickou část doplnila i Jana Holinská, dříve dobrovolnice, nyní koordinátorka, která aktivitu trénování paměti úspěšně realizuje na zdejší LDN již od září roku 2007.

Zprostředkované akce pro pacienty FTNsP

K náplni činnosti koordinátorek DC Lékočice rovněž patří spolupráce a komunikace s organizacemi, institucemi a dalšími subjekty, které mají zájem přispět ke zpříjemnění pobytu v nemocnici zdejšími hospitalizovaným. Již tradičně se v roce 2008 pokračovalo v milé spolupráci s nejmenšími dětmi z MtŠ Sedlčanská, nově se navázal kontakt a i možná spolupráce do budoucnosti s divadelním spolkem Vůz a ZUŠ Lounských.

9. 4. 2008	Koncert dětí z MtŠ Sedlčanská (LDN I)
10. 6. 2008	Koncert dětí ZUŠ Lounských (Sociální lůžka)
13. 10. 2008	Divadelní představení spolku Vůz (KDCHT)
12. 12. 2008	Vánoční pásmo dětí MtŠ Sedlčanská (LDN I)

Realizace programu Dobrovolníci v nemocnicích v IKEM

Hlavním smyslem činnosti dobrovolníků je zpříjemnit pacientům čas strávený v nemocnici. Pacienti v IKEM jsou hospitalizováni buď krátkodobě nebo dlouhodobě a opakovaně. Protože je IKEM specializované centrum pro celou republiku, mohou se i pacienti s dobrým rodinným zázemím cítit osamoceni.

Činnost dobrovolníků se v roce 2008 v IKEM ubírala dvěma směry. Dobrovolníci navštěvovali pravidelně pacienty u lůžka a dále organizovali jednorázové akce pro pacienty. V roce 2008 chodili pravidelně dobrovolníci za pacienty tří klinik (diabetologie, kardiologie, hepatogastroenterologie). Jednorázových akcí pořádaných na Klinice kardiologie IKEM se účastnili pacienti ze čtyř klinik (diabetologie, kardiologie, hepatogastroenterologie a transplantáční chirurgie).

O realizaci programu se starala koordinátorka Mgr. Vlasta Vítková. Zázemí programu bylo v tomto roce v DC Lékořice ve FTNsP.

Dobrovolníci

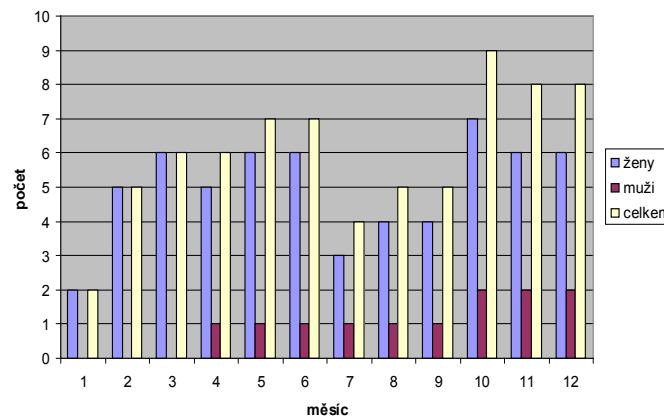
Do IKEM v roce 2008 docházelo celkem 14 dobrovolníků, průměrně 7 dobrovolníků měsíčně. Devět dobrovolníků během roku navštívilo pacienty na pokojích a 5 dobrovolníků organizovalo jednorázové akce. Během roku 2008 se uskutečnilo 22 jednorázových akcí.

Poměr mezi ženami a muži dobrovolníky byl v roce 2008 4 : 1.

Do IKEM docházeli v roce 2008 dobrovolníci zejména z řad pracujících (70 %), pouze jeden byl student, jeden důchodce a jedna žena na mateřské dovolené.

Tomu odpovídá i spíše vyšší věk

Počty aktivních dobrovolníků v roce 2008

dobrovolníků. Polovina dobrovolníků patřila do věkové skupiny 31–40 let.

Sociální status	Počet	%
Student SŠ	0	0
Student VŠ	1	10
Zaměstnan	7	70

Důchodce	1	10
Invalidní důchodce	0	0
V domácnosti	0	0
Mateřská dovolená	1	10

Věk	Počet	%
15-20	0	0
21-30	3	30
31-40	5	50
41-50	1	10
51-60	1	10
61-70	0	0
71 a více	1	10

Školení a supervize dobrovolníků

Školení a supervize dobrovolníků v IKEM probíhaly v roce 2008 společně s těmi pro dobrovolníky ve FTNsP.

Pro zajímavost – z lednového vstupního školení, kam přišla jako zástupkyně personálu vrchní sestra V. Škvařilová z Kliniky diabetologie IKEM, se z jedenácti účastníků rozhodlo sedm docházet do IKEM a čtyři z nich jsou do současné doby aktivními dobrovolníky.

Činnosti dobrovolníků a dobrovolnické hodiny

Dobrovolníci v IKEM chodí buď navštěvovat jednotlivé pacienty, nebo pro pacienty organizují jednorázové akce.

V roce 2008 strávili dobrovolníci s pacienty celkem 266,5 hodiny, což je přes 22 hodin měsíčně. Sedmdesát pět procent (200 hodin) dobrovolnických hodin připadlo na pravidelné návštěvy a 15 % (67,5 hodiny) na jednorázové akce.

Převážná většina dobrovolníků přicházela do nemocnice ze spádového okolí IKEM, tzn. z Prahy 4 (60 %) nebo přilehlého okolí. Tři dobrovolníci dojížděli ze vzdálenějšího okolí.

Největším zdrojem dobrovolníků v roce 2008 v IKEM byla společnost Česká spořitelna. Dalším byl internet a jiná média.

Pravidelné návštěvy

Dobrovolníci chodili pravidelně za pacienty na oddělení, kde si společně povídali, četli či hráli společenské hry. Na Klinice diabetologie IKEM byly zvláště oblíbené procházky či projížďky po pavilonu a areálu nemocnice.

Během celého roku dobrovolníci navštívili celkem 361 pacientů, což je průměrně

15 pacientů za měsíc.

Díky tomu, že mezi dobrovolníky IKEM téměř nebyli studenti, chodili dobrovolníci na návštěvy pravidelně i o letních měsících. Dobrovolníci přicházeli převážně večer po své pracovní době.

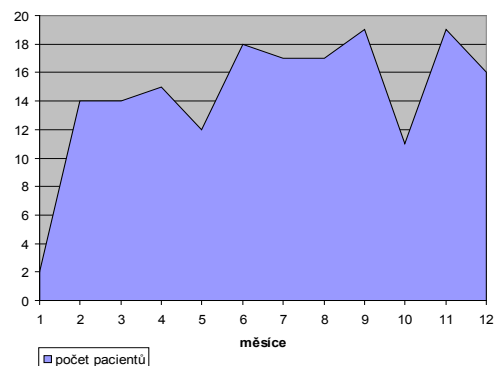
Každý dobrovolník chodí na vybrané oddělení. V několika případech se ale stalo, že dobrovolník s pacientem „koloval“ po IKEM, tzn. že se dobrovolník seznámil s pacientem na svém „kmenovém“ oddělení. Pacient byl pak přeložen v rámci léčby na jiné oddělení a dobrovolník ho navštěvoval i tam.

Jednorázové akce

Vedle pravidelných návštěv pacientů začali dobrovolníci organizovat jednorázové akce, které se během roku 2008 staly důležitou a pravidelnou součástí dobrovolnického programu v IKEM.

V březnu jsme navázali spolupráci s Klinikou kardiologie IKEM. Díky umístění Kliniky kardiologie IKEM na

Počty pacientů kontaktovaných pravidelnými dobrovolníky v roce 2008

4. nadzemním podlaží a pohostinnosti jejího personálu se mohli od března jednorázových akcí účastnit pacienti z obou pater Kliniky kardiologie i ze sousední Kliniky diabetologie IKEM. Od září se řady účastníků rozšířily o pacienti z Kliniky hepatogastroenterologie a z Kliniky transplantační chirurgie IKEM.

Jednorázové akce se konaly od března, s prázdninovou přestávkou, zpravidla jedenkrát týdně po večeři od 18 hodin. Z některých pravidelných dobrovolnic se rekrutovaly dobrovolnice specializující se na organizaci jednorázových akcí. Jedna dobrovolnice se stará o přednášky a koncerty a tři dobrovolnice se střídají v pořádání výtvarných dílen.

V roce 2008 se uskutečnilo 22 jednorázových akcí. Jednorázových akcí se zúčastnilo celkem 190 pacientů.

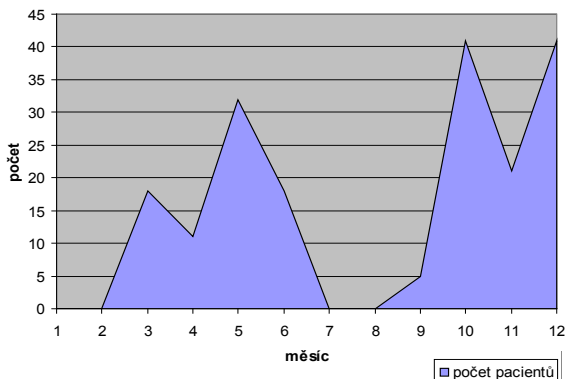
Jednorázové akce mají možnost oslovit více pacientů najednou. Účast na jednorázové akci není tolik osobní, a tak se jí může zúčastnit širší spektrum pacientů. Jsou vhodné jak pro dlouhodobé pacienty, kteří na ně docházejí pravidelně, tak i pro krátkodobé pacienty, kteří by jinak nepociťovali žádnou potřebu

kontaktem s dobrovolníky.

Jednorázové akce se dají rozdělit do několika skupin: výtvarné dílny (VD), koncerty, přednášky a jiné.

Počty pacientů kontaktovaných dobrovolníky při jednorázových akcích v roce 2008

Datum	Akce
13. 3.	Velikonoční – malování barvami na sklo, vyrábění obrázků ubrusovou technikou
1. 4.	Turnaj v dámě
23. 4.	VD – malování na skleněné svíčky, motání bužírek
14. 5.	VD – práce s FIMO
20. 5.	Koncert smyčcového kvarteta Norbert
28. 5.	Beseda Tajemství starých lékáren
4. 6.	Koncert smíšeného sboru Sonaglio – vícehlasé zpěvy z celého světa
25. 6.	VD – práce s FIMO
17. 9.	VD – hrátky s oblázky
9. 10.	Výlet do Indie
16. 10.	Povídání o Africe
23. 10.	Povídání o Bolívii
30. 10.	Happening v IKEM
5. 11.	VD Magie podzimu + živý hudební doprovod

13. 11.	VD – zdobení rámečků a krabiček
25. 11.	Povídání o Norsku
3. 12.	VD – výroba adventních věnců
4. 12.	Mikuláš v IKEM – zaměstnanci – komunikační agentury Kristian
17. 12.	Povídání o Maroku
18. 12.	Dvojhlasé zpívání koled
9. 12.	Zpěv dětí z DDM Modřany
22. 12.	Společné zpívání koled

Výtvarné dílny

Během roku 2008 dobrovolnice připravily celkem osm výtvarných dílen. Díky jejich aktivitě si pacienti mohli vyzkoušet různé výtvarné techniky. Malovali barvami na sklo, pletli z bužírek, pracovali s hmotou FIMO a rozličnými přírodninami. Zvláště zajímavé bylo spojení podzimní výtvarné dílny a hudebního doprovodu dvou studentů. Výtvarných dílen se celkem zúčastnilo 39 pacientů.

Koncerty

Pacienti si velmi oblíbili koncerty. Jako první přišli do IKEM zahrát členové České filharmonie sdružení do Smyčcového kvarteta Norbert. Dále přišel zaspívat smíšený sbor Sonaglio. Před Vánoce se konalo hned několik hudebních produkcí: pacienti přišly potěšit děti z DDM Modřany, dvě dobrovolnice uspořádaly koncert dvojhlasých koled a 22. 12. měli pacienti možnost zaspívat si koledy spolu s muzikanty a zpěváky. Během roku proběhlo tedy pět hudebně zaměřených akcí, na které přišlo celkem 49 pacientů, a jedna výtvarná dílna spojená s živou hudbou.

V prosinci přišly do IKEM v rámci dobrovolnického programu poprvé děti. Potvrdilo se, že pokud se zdravé děti správně připraví na nemocniční prostředí, není se třeba bát. Děti zvládnou i přítomnost nemocných

pacientů s „různými hadičkami“ a takové setkání může být pro všechny zúčastněné příjemné a prospěšné.

Přednášky

Své místo mezi jednorázovými akcemi si našly přednášky či povídání na různá témata. Zejména šlo o přiblížení zkušeností a zážitků z cestování. Pacienti se díky povídání a promítání mohli alespoň na chvíli ocitnout v tak rozličných místech, jako je Bolívie, Indie, Afriče, Norsko či Maroko.

Zájemci si také mohli přijít poslechnout povídání o Tajemstvích starých lékáren, které si pro ně připravil pan lékárník, pro kterého je historie koníčkem.

Šest přednášek, které se konaly v roce 2008, si přišlo poslechnout celkem 59 pacientů.

... a něco navíc

Na jeden večer si dobrovolník pro pacienty chtěl připravit turnaj v nějaké hře. Jelikož šachy jsou časově náročné, tak vznikl Turnaj v dámě, kterého se zúčastnilo osm lidí.

Speciální jednorázové akce

Happening Dobrovolníci do IKEM se jako jediná akce konal po celý den od 9 do

15 hodin v hlavním vestibulu IKEM a byl určen nejen pro hospitalizované pacienty, ale i pro pacienty ambulantní. Ukázalo se, že i mezi lidmi, kteří přijeli z daleka a čekají na vyšetření, je zájem o zkrácení času tvorbou výrobku, poslechem živé hudby nebo krátkým rozhovorem.

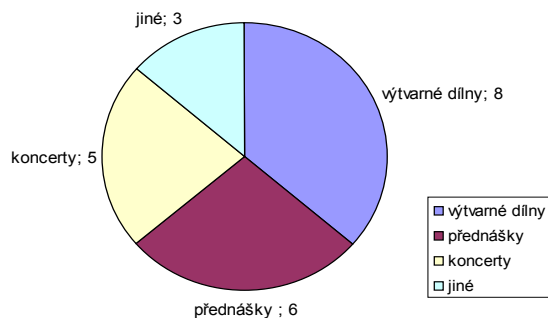
Spolupráce s komerčním sektorem

V roce 2008 navázalo DC Lékořice užší spolupráci s komunikační agenturou Kristian, s. r. o. Čtyři zaměstnanci přišli 4. 12. jako Mikuláš a jeho pomocníci potěšit cca 60 pacientů z Kliniky kardiologie IKEM na 4. a 5. NP. Rozdali jim drobné dárky a společně s pacienty si zaspívali koledy.

Kliniky a oddělení, na nichž je program realizován

Na počátku roku 2008 probíhal dobrovolnický program na jednom oddělení, na konci roku na čtyřech odděleních.

Druhy jednorázových akcí

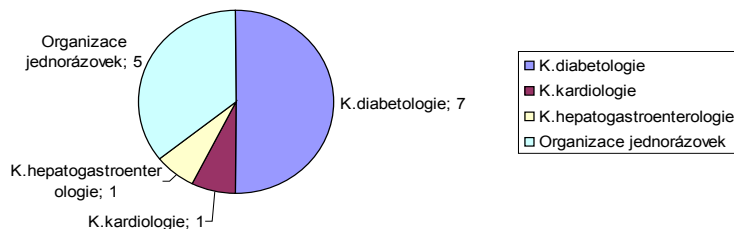

Spolupráce s komerčními společnostmi v rámci strategií CSR (Společenská odpovědnost firem)

Název	Druh dobrovolnické činnosti	Kontaktní osoba
Klinika diabetologie	Pravidelná, jednorázové akce	Václava Škvařilová, vrchní sestra
Klinika kardiologie	Pravidelná, jednorázové akce	Jaroslava Holakovská, vrchní sestra
Klinika hepatogastroenterologie	Pravidelná, jednorázové akce	Helena Dvořáčková, staniční sestra
Klinika transplantační chirurgie	Jednorázové akce	Marie Doskočilová, staniční sestra

Rozmístění dobrovolníků podle klinik

Telefónica O2

Firemní dobrovolnictví je v této společnosti organizováno prostřednictvím Nadače O2. Zaměstnanci přicházejí ve svém volném čase – o víkendech a angažují se jak v činnostech technického charakteru, tak v kontaktu s pacienty.

Významnou pomocí v roce 2008 bylo bezplatné zapůjčení prostor pro pořádání celostátní konference o dobrovolnictví.

25. května – malování, úklid a příprava montované stavby pro příměstský tábor
Dobrovolníků: 16, hodin: 104

19. října – úprava ambulance na oddělení ORL – nátěr a dekorace, pomoc při dobročinném bazaru, výtvarná dílna na oddělení LDN – asistence pacientům

Dobrovolníků: 14, hodin: 84

Baxter BioScience, s. r. o.

Společnost podporuje aktivity zaměstnanců ve vztahu k neziskovému sektoru formou vyčlenění času během pracovní doby, ve kterém jsou akce organizovány interně přímo firmou.

Dále společnost finančně podpořila projekt canisterapie ve FTNsP.

15. dubna – pomoc při organizačním zajištění dobročinného bazaru

Dobrovolníků: 5, hodin: 40

20. června – výtvarná dílna na oddělení LDN – asistence pacientům při tvořivých činnostech

Dobrovolníků: 12, hodin: 84

20. října – pomoc při organizačním zajištění dobročinného bazaru

Dobrovolníků 5, hodin: 40

Česká spořitelna, a. s.

Angažovanost zaměstnanců ČS, a. s., je podporována mimo jiné prostřednictvím dvou pracovních dnů vyčleněných pro práci v neziskovém sektoru.

14. března – výtvarná dílna na oddělení LDN – asistence pacientům při tvořivých činnostech a nátěr rehabilitačních pomůcek

Dobrovolníků: 1, hodin: 8

30. května – Dětský den na všech dětských odděleních FTNsP

Dobrovolníků: 9, hodin: 63

Činnost Lékořice – Centra podpůrné péče

Herní terapie – spolupráce s dobrovolníky

Credium, a. s.

Společnost podporuje spontánní aktivity zaměstnanců také přímou finanční podporou charitativních projektů. Ve FTNSP se jednalo o rekonstrukci a vybavení dětské herny na Klinice dětské chirurgie a traumatologie a to formou finanční pomoci a také prací dobrovolníků – zaměstnanců společnosti v jejich volném čase.

Kristian, s. r. o.

Mediální a reklamní agentura se v rámci své strategie CSR zapojuje aktivitami pro bono – prací zaměstnanců společnosti v jejich oboru a to ve prospěch neziskové organizace a dále přímou finanční podporou.

V roce 2008 se zaměstnanci podíleli zejména na pomoci s grafickou úpravou a produkcí informačních materiálů (tisk, CD, DVD, reklamní

předměty), na úpravě a správě webových stránek a na přípravě celostátní konference pořádané DC Lékořice. Uspořádali také Mikulášskou nadílku pro pacienty IKEM.

Vznik Centra podpůrné péče byl reakcí na aktuální situaci ve FTNSP na konci roku 2007. Spojení doposud oddělených aktivit – dobrovolnického centra, herní terapie a duchovní péče umožnilo lepší vzájemnou koordinaci aktivit zaměřených na psychosociální podporu pacientů i personálu. Dále to zvýšilo informovanost jak poskytovatelů této péče, tak jejich příjemců a vedení nemocnice to umožnilo získávání jasných a přehledných výstupů z této činnosti. Propojení aktivit podpořilo ucelenou prezentaci na veřejnosti a efektivnější získávání finančních prostředků. Zároveň se pro dobrovolníky otevřely další oblasti působení.

V rámci konceptu herní terapie pro oddělení pro dospělé vznikly Kluby Lékořice. Postupně se podle přání a potřeb pacientů zaměřily na pracovní terapii. Pacienti navštěvovali kluby podle možností a zdravotního stavu. Počet pacientů v jednotlivých klubech byl v průměru 5. Využívaly se zejména tyto techniky: malování na sklo, ubrousková technika, barvení textilu a porcelánu, navlíkání korálků, pečení cukroví a koláčů. Kluby probíhaly ve dvou pavilonech LDN jednou týdně ve společenské místnosti. Jednotlivé aktivity plánovala a připravovala herní terapeutka. Dobrovolníci se zapojovali jako asistenti pacientů i terapeutky. Na oddělení LDN docházelo na kluby celkem 9 dobrovolníků a strávili zde 45 hodin.

Spolupráce koordinátora duchovní péče ve FTNsP s dobrovolnickým centrem

Jednalo se o participaci dobrovolníků na poskytování duchovní péče pacientům oddělení pro dospělé (zejména LDN, interna, chirurgie), a to ve dvou rovinách:

I. Spolupráce s dobrovolníky, kteří splňují specifické předpoklady a zaměřují se při dobrovolnické činnosti zejména na poskytování duchovní péče

Dobrovolníci, kteří poskytovali duchovní péči, byli hlavně z řad duchovních a farářů, tzn. že mají teologické vzdělání a základní komunikační dovednosti, vědí si rady a umějí reagovat v těžkých životních situacích a mají vyšší frustrační toleranci. Současně musejí být schopni poskytovat duchovní péči nad-denominačně.

Dobrovolníci docházeli zpravidla za pacienty dlouhodobě hospitalizo-

vanými, méně byli vystaveni nárazové krizové intervenci.

Byli zařazeni do dobrovolnického programu a vztahovaly se na ně všechna práva a povinnosti běžného dobrovolníka. Jejich náplň činnosti byla přesně vymezena v příloze ke Smlouvě o dobrovolnické činnosti. V roce 2008 se takto zapojili 2 dobrovolníci.

II. Spolupráce koordinátora duchovní péče s „běžnými“ dobrovolníky

Koordinátor duchovní péče zpravidla neměl přímý kontakt s dobrovolníky. Komunikace probíhala prostřednictvím koordinátorů dobrovolníků nebo dalších pracovníků CPP. Dobrovolníci se podíleli na realizaci konceptu duchovní péče těmito způsoby:

- vnímavost k pacientům a předá-

Realizace grantových a nadačních projektů

ní informací o jejich potřebách, které může v rámci své činnosti pokrýt koordinátor duchovní péče (od prosté potřeby rozhovoru až po zprostředkování náboženského rituálu dle denominace pacienta);

- asistence při doprovodu pacientů na akce s duchovní tematikou pořádané v nemocniční kapli;
- pomoc při organizaci a realizaci jednorázových akcí (Mikulášská nadílka, vánoční posezení, velikonoční program...).

Projekt Koordinace duchovní péče v nemocnici (ASI-CS)

Trvání: 1. 1. 2008–31. 12. 2008

Cílem projektu bylo zajištění trvalé dostupnosti garantované duchovní péče pro pacienty, příbuzné, personál ve FTNsP. Díky projektu se podařilo dosáhnout toho, že na naprosté většině klinik a oddělení FTNsP se s možností duchovní služby v této nemocnici počítá jako reálnou a dostupnou skutečností.

Projekt „Dokud mohu, pomáhám!“ (Nadace ČS, a. s., a Nadace OSF)

Trvání: 1. 8. 2007–30. 7. 2008

Projekt byl zahájen na konci roku 2007 a měl za úkol oslovit aktivní seniory z řad veřejnosti a zprostředkovat jim kontakt s dobrovolnickou činností. Vytvořil řadu příležitostí k setkávání a vzdělávání. Dobrovolnické centrum Lékořice se tak otevřelo veřejnosti. V rámci projektu se v DC pořádala každé 1. úterý v měsíci tzv. Setkávání u čaje. Většina seniorů, kteří dobrovolnické centrum navštívili, projevila živý zájem

P

rezentace (přednášky, konference a média), vzdělávací činnost

o činnost dobrovolníků v nemocnici, přestože se dobrovolníky sami nestali. Pozitivním výsledkem projektu bylo celkové zvýšení informovanosti o činnostech DC Lékořice. Senioři se v průběhu projektu ukázali jako cílová skupina vhodná pro příležitostné a nárazové dobrovolnictví.

V roce 2008 proběhly následující semináře a přednášky:

- 8. ledna 2008** Jak dobít baterky aneb co s únavou, Jiřina Krejzová, B.Th.
- 5. února 2008** Bolesti hlavy ve vyšším věku, MUDr. Jolana Marková
- 4. března 2008** Canisterapie, Blanka Vendrová
- 1. dubna 2008** Léčivé rostliny v jarní přírodě, Robert Jirásek
- 6. května 2008** Chronické rány, jejich prevence a léčba, Vladimíra Šípková

3. června 2008 Masáže – jeden ze způsobů, jak si zachovat fyzickou a duševní rovnováhu, Markéta Purkardová

1. července 2008 Tajemství starých lékáren, Robert Jirásek

Projekt „Dobrovolníci v LDN“ (Nadace ADRA)

Trvání: 1. 9. 2007–31. 8. 2008

Cílem projektu byla aktivizace dlouhodobě hospitalizovaných pacientů, zvýšení jejich motivace k léčbě, zprůměrnění pobytu v nemocnici a hlavně zlepšení psychické kondice pacientů na odděleních LDN.

Aktivity projektu:

Trénink paměti – skupinový program pro duševně vitální pacienty, jehož náplní jsou hry na procvičování paměti, udržení pozornosti a podpory orientace, dále *aromaterapie*

– neboli léčba pomocí vůní pro pacienty upoutané na lůžko a pacienty se sníženým vědomím a nakonec *Výtvarné dílny*.

Canisterapie (Nadace O2 a Baxter Bio-Science, s. r. o.)

Trvání projektu: podzim 2008 – léto 2009

Cílem projektu je psychická podpora pacientů za pomoci pozitivního působení speciálně vycvičeného psa v doprovodu jeho proškoleného pána. Projekt byl realizován jak na dětských odděleních (psychiatrie a neurologie), tak na oddělení pro dospělé (LDN I a LDN II). Na dětských odděleních působili pravidelně v průběhu roku 2008 4 canisterapeuti se svými psy a na odděleních pro dospělé tři.

Datum	Akce
16. 1.	Prezentace činnosti DC Lékořice, Sbor CASD Praha 4-Krč
29. 1.	Reportáž o dobrovolnictví, ČRo 1 Radiožurnál
7. 2.	Konzultace managementu dobrovolnictví, Nemocnice Žatec
1. 4.	Prezentace činnosti DC Lékořice, Seminář ČAS Praha
3. 4.	Prezentace dobrovolnického programu, Geriatrický kongres Teplice
11. 4.	Celodenní seminář pro studenty teologického semináře
17.-20. 4.	Mezinárodní konference CEV, Lublaň
17.-18. 4.	Prezentace spolupráce DC Lékořice a IKEM, 44. diabetologické dny Luhačovice

Finanční zajištění programu

7. 5.	Prezentace DC Lékořice, konference Den mladých sester FTNsP
19. 6.	Prezentace specializovaných činností dobrovolníků, Geriatrický kongres Praha
29. 7.	Reportáž o činnosti, TV Prima
10. 9.	Den otevřených dveří v DC Lékořice
4. 10.	Pořadatelství celostátní výroční konference Potenciál dobrovolnických programů ve zdravotnických zařízeních, Praha
8. 11.	Prezentace Bezpečnost dobrovolnického programu, konference FN KV Praha
10. 11.	Reportáž – otevření keramické dílny, ČRo Regina
27.–30.11.	Prezentace projektu, konference ASI, Ostrava

Příjmy (dary, granty, dotace):

MZ ČR	150 000
Promedica Praha Group, a. s.	100 000
ČS CASD	100 000
Nadace O2	50 000
OSF	60 000
ASI-CS	100 000
DBK Praha, a. s.	10 000
Ing. Jan Pospíšil	28 000
MV ČR	257 000
Promedica Praha Group, a. s.	100 000
Baxter BioScience, s. r. o.	38 400
Václav Říha	30 000
Nadace Jistota KB, a. s.	216 170
anonymní dar	1 500
Petr Hubička	15 000
dobrovolné vstupné	1 965
VDV – nadace Olgy Havlové	16 000
Michal Slabý	2 500
Andrea Malotová	300

Náklady		
501001	Vybavení a zařízení kanceláře a keramické dílny	237 729,20
501003	Kancelářské potřeby	22 564,50
501004	Potřeby pro dobrovolníky	46 248,00
501006	Propagace	38 422,50
501007	Literatura	3350,50
501008	Canisterapie – pomůcky	5858,00
501012	Hygienické potřeby	418,00
50x	Spotřebované nákupy	354 590,70
512000	Cestovné	24 301,36
513001	Stravování a ocenění dobrovolníků	53 488,91
518000	Ostatní služby	233,00
518001	Poštovné a poplatky	17 577,80
518002	Telefonní poplatky	24 927,50
518004	Externí služby	116 426,15
518005	Služby – školení	13 060,00
518006	Pojištění dobrovolníků	30 193,00
51x	Služby	280 207,72

Poděkování

521000	Mzdové náklady	477 177,00
524000	Zákonné sociální pojištění	115 645,00
52x	Osobní náklady	592 822,00
549000	Jiné ostatní náklady	8590,15
Náklady celkem		1 236 210, 57
Výnosy		
602000	Tržby za vlastní výkony	46 939,69
644000	Úroky	6489,72
681000	Přijaté příspěvky od organizací	524 325,50
682100	Přijaté dary	738 548,00
Výnosy celkem		1 316 302,91
	Hospodářský zisk za rok 2008	80 092,34

Podíl dalších subjektů na financování dobrovolnického programu a podpůrných činností CPP: 825 822 Kč

Tyto náklady nejsou evidovány v účetnictví Lékořice, o. s.

**Náklady v roce 2008 celkem:
2 062 032 Kč**

Děkujeme všem dobrovolníkům, kteří neváhají a věnují část svého času, energie a pohodlí lidem, kteří jejich pozornost potřebují – nemocným.

Děkujeme také zdravotníkům, kteří nad rámec své běžné, ale nelehké práce uvažují o podpoře pacientů prostřednictvím dobrovolnického programu a pomáhají činnosti dobrovolníků organizovat.

Děkujeme koordinátorkám dobrovolníků a celého programu, jakož i jeho odborným garantům a supervizorkám za bdělost nad „bezpečností“ programu pro všechny zúčastněné.

Děkujeme zástupcům managementů nemocnic, kteří o zdravotnické péči uvažují v souvislostech a dobrovolníkům fandí. Na tomto místě si velký dík a obdiv zasluží zejména Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA.

Za spolupráci či materiální podporu děkujeme těmto organizacím, společnostem, institucím, školám a jednotlivcům:

ADRA, o. s.
AWR studio
Credium, a. s.
Česká spořitelna, a. s.
ČS CASD
DBK Praha, a. s.
Digital Resources, a. s.
Fakultní Thomayerova nemocnice s poliklinikou
HILL International, s. r. o.
IFMSA
Internet Mall, a. s.
IKEM
Ivo Řehák, Maskaron - průvodcovské služby
Kiwanis Klub Ostrava, o. s.
Kristian, s. r. o.
Mgr. Lenka Hejduková, učitelka MtŠ Sedláčanská
Lundbeck ČR, s. r. o.
Nadace Telefónica O2

Slovo závěrem

Positive, s. r. o.
Princo International, s. r. o.
Promedica Praha Group, a. s.
SASCH, s. r. o.
Sbor CASD v Praze 4-Krči
TiDiTaDe
TPA Horwath Notia Audit, s. r. o.

Za spolupráci v rámci projektů společenské odpovědnosti firem děkujeme těmto společnostem:

- Baxter BioScience, s. r. o.
- Credium, a. s.
- Česká spořitelna, a. s.
- Kristián, s.r.o.
- Telefónica O2

Děkujeme všem dárcům, organizacím, nadacím komerčním společnostem i jednotlivcům za jednorázovou či systematickou podporu naší činnosti a projektů.

Generálnímu partnerovi naší or-

ganizace společnosti Promedica Praha Group, a. s., a jejímu generálnímu řediteli panu Pavlu Hanušovi patří zvláštní poděkování za dlouhodobou spolupráci, materiální a finanční podporu.

Použiji s dovolením příměr z úvodu této výroční zprávy: tak album bylo právě zcela zaplněno. Příjemné vzpomínky, radost z prožitého, vůně, barvy, případně „dovezené suvenýry“ těší srdce i duši ještě dnes.

Jsem moc ráda, že mám tu skvělou příležitost, se z dosažených úspěchů nejen roku 2008 radovat společně s Lékorkama. Jak nás však znám, nevyčerpatelné nápady, možnosti, výzvy pro rok či roky příští zůstávají i narůstají, pro okolí možná až do nekonečných a neuvěřitelných rozměrů.

Přeji Lékořici, FTNsP i IKEM co nejvíce otevřenou mysl a srdce.

Má-li úplným závěrem zaznít i trocha pragmatismu, tak v neposlední řadě i plné peněženky současných či budoucích donátorů a podporovatelů.

*Radka Víchová,
místopředsedkyně Lékořice, o.s.*

Výroční zprávu zpracovali:

Mgr. Karin Pospíšilová
Mgr. Zuzana Vaculíková
Mgr. Vlasta Vítková
Mgr. Zuzana Laušová

Za jazykovou korekturu děkujeme Mgr. Kláře Procházkové.
Za grafické zpracování děkujeme Ing. Janu Pospíšilovi.

KRISTIAN
KONZULTAČNÍ CENTRUM

Generální partner

Dobrovolníci v nemocnici ve FTNSP a IKEM
Výroční zpráva 2008 DC Lékořice

